

TÜROFED TURİZM BÜLTENİ

Kasım - 2018

Hazırlayan: Aslı VAZ

İÇİNDEKİLER

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI	1
1.1.1.TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	2
1.2.DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI.....	6
1.2.1 İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	6
1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	9
1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	11
1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ	14
2. TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ	17
2.1.TÜRKİYE'NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA	17
2.1.1.TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	20
2.2.TÜRKİYE'NİN TURİZM GİDERİ.....	22

1. TÜRKİYE'YE VE DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

1.1. TÜRKİYE'YE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2018 yılının ilk 9 ayında ülkemize gelen ziyaretçilerin sayısı, geçtiğimiz yılın aynı dönemiyle karşılaştığımızda %15,64 oranında bir artışla 5.425.845 olmuştur.

Tablo 1'de Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	1.426.149	1.594.400	1.521.249	1.384.622	1.892.737	11,8	-4,59	-8,98	36,70
ŞUBAT	1.708.255	1.751.380	1.631.277	1.494.891	1.932.686	2,52	-6,86	-8,36	29,29
MART	2.197.885	2.269.962	2.034.471	1.944.942	2.581.201	3,28	-10,37	-4,40	32,71
NİSAN	3.010.627	2.768.482	2.219.619	2.498.489	3.212.476	-8,04	-19,83	12,56	28,58
MAYIS	4.330.933	4.187.786	3.029.374	3.388.560	4.206.437	-3,31	-27,66	11,86	24,14
HAZİRAN	4.794.562	4.482.621	2.902.139	3.962.416	5.091.496	-6,51	-35,26	36,53	28,49
TEMMUZ	5.829.607	6.131.213	4.211.530	5.845.934	6.531.670	5,17	-31,31	38,81	11,73
AĞUSTOS	5.816.977	5.656.083	3.709.503	5.305.838	6.158.597	-2,77	-34,42	43,03	16,07
EYLÜL	4.773.251	4.708.032	3.412.154	4.691.972	5.425.845	-1,37	-27,52	37,51	15,64
EKİM	3.821.286	3.688.684	2.853.430	3.381.691		-3,47	-22,64	18,51	
KASIM	2.025.739	2.055.549	1.699.949	1.993.329		1,47	-17,3	17,26	
ARALIK	1.891.975	1.819.877	1.681.985	2077140		-3,81	-7,58	23,49	
TOPLAM	41.627.246	41.114.069	30.906.680	37.969.824		-1,23	-24,83	22,85	
9 AY TOP.	33.888.246	33.549.959	24.671.316	30.517.664	37.033.145	-0,99	-26,46	23,70	21,35

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018-Eylül Ayı Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

1.1.1. TÜRKİYE'YE GELEN YABANCI ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

2018 yılı Kasım ayında ülkemizi ziyaret eden yabancı sayısı, geçen yılın aynı ayına göre %18,97 oranında bir artışla 1.966.277 olmuştur. Kasım ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin 9.407 (%0,48)'si günübirlikçi ziyaretçiler oluşturmaktadır.

Tablo 2'de Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	1.146.815	1.250.941	1.170.333	1.055.474	1.461.570	9,08	-6,44	-9,81	38,48
ŞUBAT	1.352.184	1.383.343	1.240.633	1.159.833	1.527.070	2,3	-10,32	-6,51	31,66
MART	1.851.980	1.895.940	1.652.511	1.587.007	2.139.766	2,37	-12,84	-3,96	34,83
NİSAN	2.652.071	2.437.263	1.753.045	2.070.322	2.655.561	-8,1	-28,07	18,1	28,27
MAYIS	3.900.096	3.804.158	2.485.411	2.889.873	3.678.440	-2,46	-34,67	16,27	27,29
HAZİRAN	4.335.075	4.123.109	2.438.293	3.486.940	4.505.594	-4,89	-40,86	43,01	29,21
TEMMUZ	5.214.519	5.480.502	3.468.202	5.075.961	5.671.801	5,1	-36,72	46,36	11,74
AĞUSTOS	5.283.333	5.130.967	3.183.003	4.658.463	5.383.332	-2,88	-37,96	46,35	15,56
EYLÜL	4.352.429	4.251.870	2.855.397	4.076.630	4.792.818	-2,31	-32,84	42,77	17,57
EKİM	3.439.554	3.301.194	2.449.948	2.992.947	3.755.467	-4,02	-25,79	22,16	25,48
KASIM	1.729.803	1.720.554	1.353.280	1.652.795	1.966.277	-0,53	-21,35	22,13	18,97
ARALIK	1.580.041	1.464.791	1.302.157	1.703.789		-7,29	-11,1	30,84	
TOPLAM	36.837.900	36.244.632	25.352.213	32.410.034		-1,61	-30,05	27,84	
11 AY TOP.	35.257.859	34.779.841	24.050.056	30.706.245	37.537.696	-1,35	-30,85	27,68	22,25

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018-Kasım Ayı Bülteni

Kasım ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin en çok giriş yaptıkları sınır kapılarının bağlı olduğu iller sıralamasında ilk 5 il aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

- 1-İstanbul** %51,62 (1 014 984)
- 2-Edirne** %14,83 (1 230 070)
- 3-Antalya** %13,03 (342 431)
- 4-Artvin** %7,53 (148 096)
- 5-Kırklareli** %1,83 (35 972)

2018 yılı Ocak - Kasım döneminde ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında Rusya Fed. %15,63 (5 865 466) ile birinci, Almanya %11,55 (4 334 067) ile ikinci, İngiltere (Birleşik Krallık) %5,89 (2 212 040) ile üçüncü sıradadır. İngiltere (Birleşik Krallık)'yı Bulgaristan ve Gürcistan izlemektedir.

Tablo 3. Türkiye'ye Gelen Yabancıların Milliyetlerine Göre Karşılaştırması (Kasım)

MİLLİYET	YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
	2016	2017*	2018*	2017/2016	2018/2017
Cezayir	14.377	15.664	23.918	8,95	52,69
Fas	7.106	9.884	15.316	39,09	54,96
Güney Afrika Cumhuriyeti	1.573	1.969	2.579	25,17	30,98
Libya	5.167	8.715	16.071	68,67	84,41
Mısır	6.815	8.042	11.430	18,00	42,13
Sudan	896	1.185	1.102	32,25	-7,00
Tunus	8.857	9.366	11.824	5,75	26,24
Diğ. AFRIKA ÜLKELERİ	9.307	10.650	14.252	14,43	33,82
TOPLAM AFRİKA	54.098	65.475	96.492	21,03	47,37
Arjantin	3.648	2.262	2.572	-37,99	13,70
Brezilya	2.855	3.733	6.392	30,75	71,23
Kolombiya	1.011	3.512	4.813	247,38	37,04
Şili	321	553	830	72,27	50,09
Venezuela	291	561	748	92,78	33,33
Diğ. GÜNEY AMERİKA ÜLKELERİ	799	1.169	1.708	46,31	46,11
TOPLAM GÜNEY AMERİKA	8.925	11.790	17.063	32,10	44,72
TOPLAM KUZEY AMERİKA	884	1.281	1.596	44,91	24,59
TOPLAM ORTA AMERİKA	579	708	1041	22,28	47,03
TOPLAM AMERİKA	10.388	13.779	19.700	32,64	42,97
Bahreyn	1.853	3.502	5.177	88,99	47,83
Birleşik Arap Emirlikleri	2.349	2.927	2.244	24,61	-23,33
Irak	35.212	62.242	79.125	76,76	27,12
İsrail	15.006	17.967	26.131	19,73	45,44
Katar	1.331	2.614	3.507	96,39	34,16
Kuveyt	8.897	13.159	16.161	47,90	22,81
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	15.859	17.899	17.242	12,86	-3,67
Lübnan	14.240	16.265	30.039	14,22	84,68
Suudi Arabistan	47.282	31.333	24.612	-33,73	-21,45
Ürdün	11.853	14.805	23.349	24,91	57,71
Yemen	2.530	2.250	2.557	-11,07	13,64
Diğ. BATI ASYA ÜLKELERİ	21.957	31.026	36.992	41,30	19,23
TOPLAM BATI ASYA	178.369	215.989	267.136	21,09	23,68
Bangladeş	650	1.041	1.315	60,15	26,32
Çin Halk Cumhuriyeti	15.231	28.791	29.571	89,03	2,71
Endonezya	4.304	9.271	9.662	115,40	4,22
Filipinler	4.149	5.630	6.635	35,70	17,85
Hindistan	5.261	9.191	14.263	74,70	55,18
İran	118.246	196.393	105.292	66,09	-46,39

Malezya	4.196	8.200	13.567	95,42	65,45
Pakistan	4.038	5.898	8.757	46,06	48,47
Singapur	1069	1.854	3.754	73,43	102,48
Tayland	592	3.031	4.616	411,99	52,29
Diğ. GÜNEY ASYA ÜLKELERİ	9.754	14.583	21.534	49,51	47,67
TOPLAM GÜNEY ASYA	167.490	283.883	218.966	69,49	-22,87
TOPLAM ASYA	345.859	499.872	486.102	44,53	-2,75
Almanya	131.217	115.890	178.421	-11,68	53,96
Avusturya	9.714	10.807	13.419	11,25	24,17
Belçika	14.275	14.610	17.675	2,35	20,98
Çekya	2.891	3.296	4.875	14,01	47,91
Danimarka	6.316	6.043	7.883	-4,32	30,45
Finlandiya	3.374	3.635	4.540	7,74	24,90
Fransa	23.356	25.677	33.889	9,94	31,98
Hollanda	22.432	24.574	30.242	9,55	23,07
İngiltere (Birleşik Krallık)	34.692	44.341	53.736	27,81	21,19
İrlanda	1.923	2.070	2.724	7,64	31,59
İspanya	6.576	9.350	15.909	42,18	70,15
İsveç	9.094	10.556	13.433	16,08	27,25
İsviçre	6.772	8.088	10.668	19,43	31,90
İtalya	13.951	15.969	21.532	14,46	34,84
İzlanda	105	100	164	-4,76	64,00
Lüksemburg	179	167	236	-6,70	41,32
Macaristan	2.898	4.131	4.966	42,55	20,21
Norveç	4.484	4.415	6.214	-1,54	40,75
Polonya	6.038	8.802	14.812	45,78	68,28
Portekiz	1.695	2.323	2.754	37,05	18,55
Slovakya	1.860	2.315	2.928	24,46	26,48
Yunanistan	48.985	56.769	71.054	15,89	25,16
TOPLAM AVRUPA OECD	352.827	373.928	512.074	5,98	36,94
Arnavutluk	5.654	7.506	10.841	32,76	44,43
Bosna Hersek	3.940	5.176	6.154	31,37	18,89
Bulgaristan	123.452	148.111	212.482	19,97	43,46
Estonya	809	1.006	1.871	24,35	85,98
Güney Kıbrıs Rum Kesimi	502	534	663	6,37	24,16
Hırvatistan	1.530	2.147	5.369	40,33	150,07
Karadağ	1.268	1.955	1.861	54,18	-4,81
Kosova	5.750	6.799	8.452	18,24	24,31
Letonya	1.237	1.553	1.881	25,55	21,12
Litvanya	1.841	2.282	3.453	23,95	51,31
Makedonya	9.453	10.873	12.762	15,02	17,37
Malta	380	414	590	8,95	42,51
Romanya	19.350	28.446	35.883	47,01	26,14

Sırbistan	7.970	11.378	15.192	42,76	33,52
Slovenya	1.288	1.968	3.877	52,80	97,00
Diğ. AVRUPA OECD DIŐI ÜLKELERİ	71	101	138	42,25	36,63
TOPLAM AVRUPA OECD DIŐI	184.495	230.249	321.469	24,80	39,62
TOPLAM AVRUPA	537.322	604.177	833.543	12,44	37,96
Azerbaycan	43.926	53.991	59.125	22,91	9,51
Beyaz Rusya (Belarus)	2.595	3.466	4.551	33,56	31,30
Ermenistan	3.442	3.820	4.129	10,98	8,09
Gürcistan	173.968	179.429	137.301	3,14	-23,48
Kazakistan	9.560	12.115	14.115	26,73	16,51
Kırgızistan	6.683	7.333	7.532	9,73	2,71
Moldova	7.015	7.271	7.946	3,65	9,28
Özbekistan	11.910	18.604	14.983	56,20	-19,46
Rusya Fed.	55.288	81.887	140.794	48,11	71,94
Tacikistan	2.132	2.445	2.998	14,68	22,62
Türkmenistan	14.384	19.406	19.640	34,91	1,21
Ukrayna	31.449	37.450	45.932	19,08	22,65
TOPLAM B.D.T.	362.352	427.217	459.046	17,90	7,45
Amerika Birleşik Devletleri	21.826	12.092	29.488	-44,60	143,86
Avustralya	3.017	3.680	4.476	21,98	21,63
Güney Kore	6.325	9.497	14.001	50,15	47,43
Japonya	2.686	4.791	7.184	78,37	49,95
Kanada	5.313	5.622	6.990	5,82	24,33
Meksika	1.157	2.507	3.976	116,68	58,60
Yeni Zelanda	474	599	756	26,37	26,21
TOPLAM DIĐER OECD	40.798	38.788	66.871	-4,93	72,40
TOPLAM MİLLİYETSİZ	2.442	3.407	4.460	39,52	30,91
TOPLAM OKYANUSYA	21	80	63	280,95	-21,25
YABANCI TOPLAM	1.353.280	1.652.795	1.966.277	22,13	18,97

*Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü, 2018 - Kasım Bülteni

1.2. DÖRT İLİMİZE GELEN ZİYARETÇİLERİN YILLARA VE AYLARA GÖRE DAĞILIMI

En önemli turizm merkezlerimizden olan İstanbul, Antalya, Muğla ve İzmir'e gelen ziyaretçi istatistikleri aşağıdaki bölümlerde aktarılmıştır.

1.2.1 İSTANBUL'A GELEN YABANCI ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

2018 yılının Kasım ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayısı, geçen yılın Kasım ayı ile karşılaştırıldığında %22 oranında artış göstererek 1.015.032 olarak gerçekleşmiştir.

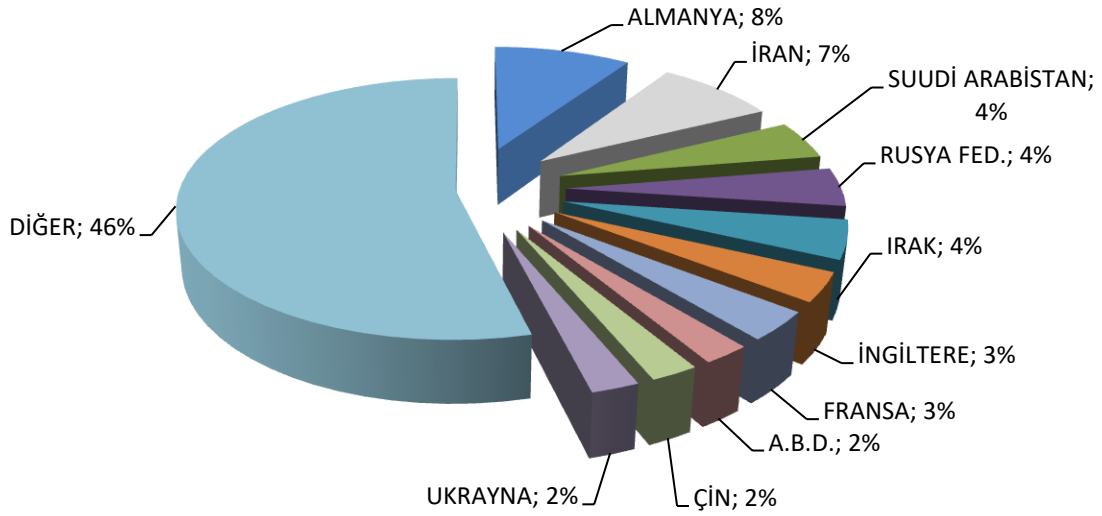
Tablo 4'te İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 4. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	635.283	691.496	692.172	559.372	831.307	8,85	0,1	-19,2	48,6
ŞUBAT	696.054	732.202	674.465	590.175	848.510	5,19	-7,89	-12,5	43,8
MART	866.985	944.931	783.164	742.479	1.073.002	8,99	-17,12	-5,2	44,5
NİSAN	1.014.662	1.037.506	715.161	835.614	1.144.041	2,25	-31,07	16,8	36,9
MAYIS	1.079.598	1.182.906	869.446	830.019	984.028	9,57	-26,5	-4,5	18,6
HAZİRAN	1.090.284	1.091.357	707.050	827.494	1.100.389	0,1	-35,21	17,0	32,9
TEMMUZ	1.155.407	1.400.183	924.686	1.319.549	1.502.397	21,19	-33,96	42,7	13,9
AĞUSTOS	1.290.218	1.333.515	908.663	1.247.384	1.561.033	3,36	-31,86	37,3	11,5
EYLÜL	1.181.742	1.205.089	800.675	1.045.896	1.361.950	1,98	-33,56	30,6	18,1
EKİM	1.132.655	1.125.263	790.951	1.122.266	1.230.079	-0,65	-29,71	41,9	9,6
KASIM	844.289	848.420	663.524	831.982	1.015.032	0,49	-21,79	25,4	22,0
ARALIK	855.806	821.809	674.030	888.365		-3,97	-17,98	31,8	
TOPLAM	11.842.983	12.414.677	9.203.987	9.120.248		4,83	-25,86	17,7	
11 AY TOP.	10.987.177	11.592.868	8.529.934	9.952.230	12.355.122	5,51	-26,42	16,67	24,14

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2018 - Kasım Ayı Bülteni

Kasım ayında İstanbul'a gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmektedir.

2013, 2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarında İstanbul'a gelen toplam ziyaretçi sayısının, Arap ülkelerinden gelen ziyaretçi sayılarına oranı Tablo 5'de belirtilmiştir.

Tablo 5. Arap Ülkelerinden İstanbul'a Gelen Ziyaretçi Oranları (Kasım)

	2013 YILI	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI	2018 YILI*
İstanbul'a Gelen Ziyaretçi Sayısı	10.474.867	11.842.983	12.414.677	9.203.987	10.840.595	12.355.122
Arap Ülkeleri'nden Gelen Ziyaretçi Sayısı	1.675.337	2.126.641	2.534.324	1.976.166	2.633.495	3.134.215
ORAN:	0,16	0,18	0,20	0,21	0,24	0,25

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2018 - Kasım Ayı Bülteni

2017 - 2018 yıllarının Kasım aylarında İstanbul'a gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6. İstanbul'a Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

S. No	ÜLKE İSMİ	2018 Gelen	2017 Gelen	Değişim (%)	S. No	ÜLKE İSMİ	2018 Gelen	2017 Gelen	Değişim (%)
1	Almanya	991.017	915.831	8,2	56	Sırbistan	45.575	36.460	25,0
2	İran	872.560	816.838	6,8	57	Bosna Hersek	44.756	34.028	31,5
3	Suudi Arabistan	586.814	535.819	9,5	58	Polonya	43.376	34.381	26,2
4	Rusya Fed.	571.476	452.082	26,4	59	Kolombiya	42.381	21.628	96,0
5	Irak	564.502	486.585	16,0	60	Filistin	42.241	23.165	82,3
6	İngiltere	424.149	351.746	20,6	61	Tayland	42.155	22.022	91,4
7	Fransa	413.404	340.757	21,3	62	Afganistan	41.445	34.691	19,5

8	ABD	340.295	258.903	31,4	63	Arnavutluk	41.304	34.882	18,4
9	Çin Halk Cumhuriyeti	330.453	198.884	66,2	64	Filipinler	41.054	32.397	26,7
10	Ukrayna	297.440	280.973	5,9	65	Güney Afrika Cum.	40.380	26.990	49,6
11	Ürdün	265.379	178.830	48,4	66	Moldova	36.904	35.694	3,4
12	Kuveyt	260.121	228.522	13,8	67	Macaristan	34.539	24.819	39,2
13	Hollanda	257.622	233.087	10,5	68	Yemen	34.323	25.354	35,4
14	Cezayir	251.515	188.268	33,6	69	Tacikistan	33.016	25.100	31,5
15	Azerbaycan	226.915	197.800	14,7	70	Birleşik Arap Emirlikleri	32.483	37.341	-13,0
16	Türkmenistan	218.261	198.693	9,8	71	Beyaz Rusya (Belarus)	31.796	26.913	18,1
17	Lübnan	214.764	150.142	43,0	72	Finlandiya	30.561	26.433	15,6
18	Özbekistan	208.203	161.802	28,7	73	İrlanda	30.553	23.258	31,4
19	İtalya	202.877	146.576	38,4	74	Çekya	30.049	24.364	23,3
20	İsrail	202.040	136.451	48,1	75	Portekiz	27.407	17.376	57,7
21	Libya	163.800	89.033	84,0	76	Meksika	27.045	14.166	90,9
22	İsveç	159.086	140.345	13,4	77	Makedonya	26.447	22.438	17,9
23	Kazakistan	154.266	138.544	11,3	78	Hırvatistan	26.174	14.128	85,3
24	Fas	150.352	95.350	57,7	79	Nijerya	25.429	22.941	10,8
25	Avusturya	137.400	126.529	8,6	80	Litvanya	23.188	19.177	20,9
26	İspanya	137.303	78.622	74,6	81	Slovenya	23.067	15.887	45,2
27	Güney Kore	132.503	100.269	32,1	82	Singapur	21.374	10.879	96,5
28	Mısır	125.303	88.414	41,7	83	Slovakya	17.347	13.929	24,5
29	Suriye	122.747	91.842	33,7	84	Hong Kong	16.532	5.605	195,0
30	Tunus	122.572	95.925	27,8	85	Bangladeş	15.555	9.716	60,1
31	Belçika	119.387	111.997	6,6	86	Letonya	14.555	12.695	14,7
32	Romanya	117.784	83.600	40,9	87	Ermenistan	14.289	15.598	-8,4
33	İsviçre	114.408	98.665	16,0	88	Sudan	13.914	10.652	30,6
34	Hindistan	112.118	63.866	75,6	89	Moğolistan	13.568	11.180	21,4
35	KKTC	101.104	92.433	9,4	90	Estonya	13.336	12.399	7,6
36	Endonezya	100.906	65.364	54,4	91	Şili	12.092	7.054	71,4
37	Pakistan	99.207	65.788	50,8	92	Karadağ	11.723	9.534	23,0
38	Kırgızistan	89.881	86.470	3,9	93	Yeni Zelanda	11.089	7.512	47,6
39	Tayvan	87.178	53.834	61,9	94	Somali	9.569	4.398	117,6
40	Danimarka	82.350	77.799	5,8	95	Venezuela	7.507	5.518	36,0
41	Kanada	81.990	62.016	32,2	96	Etiyopya (Habeşistan)	7.479	5.582	34,0
42	Katar	76.581	42.674	79,5	97	Vietnam	7.377	3.289	124,3
43	Yunanistan	76.407	67.518	13,2	98	Kamerun	7.265	5.233	38,8
44	Bulgaristan	74.437	68.044	9,4	99	Ekvador	7.144	4.446	60,7
45	Malezya	72.953	44.120	65,4	100	Peru	6.949	3.972	74,9
46	Japonya	66.567	38.004	75,2	101	Demok. Kongo C. (Zaire)	6.827	5.428	25,8
47	Avustralya	64.676	49.997	29,4	102	Nepal	6.722	4.764	41,1
48	Brezilya	61.651	38.929	58,4	103	Senegal	6.680	5.404	23,6
49	Kosova	61.557	49.498	24,4	104	Kenya	6.333	4.355	45,4

50	Arjantin	60.659	42.390	43,1	105	Eritre	5.785	2.487	132,6
51	Bahreyn	59.874	51.180	17,0	106	Malta	5.778	3.785	52,7
52	Gürcistan	56.753	59.614	-4,8	107	Güney Kıbrıs Rum Kesimi	5.291	4.786	10,6
53	Norveç	52.921	45.563	16,1	108	Gana	5.011	3.827	30,9
54	Milliyetsiz (Haymatlos)	50.730	36.505	39,0	109	Birleşmiş Milletler	4.634	3.947	17,4
55	Umman	46.930	21.506	118,2	110	Diğer	81.601	57.070	30,1

*Kaynak: İstanbul İl Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistikleri 2018 - Kasım Ayı Bülteni

1.2.2. ANTALYA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Antalya'ya 2018 yılının Kasım ayında gelen ziyaretçi sayısı 277.083 olarak gerçekleşerek, geçen yılın Kasım ayına oranla gelen ziyaretçi sayısına göre %95,90 oranında artış göstermiştir.

Tablo 7'de Antalya'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 7. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

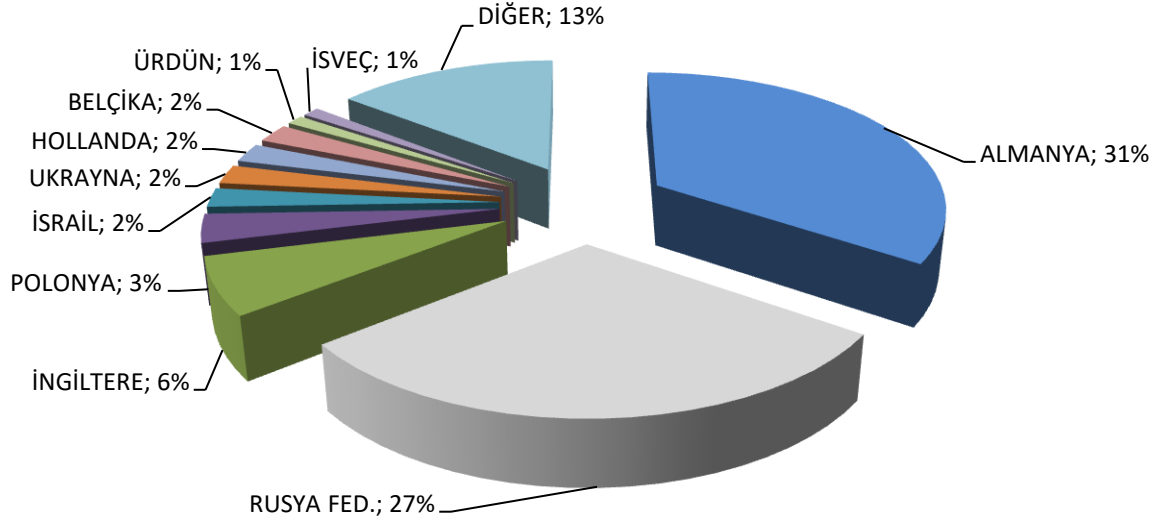
AY	YIL					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	116.974	115.600	95.148	87.310	90.438	-1,17	-17,69	-8,24	3,58
ŞUBAT	158.147	156.005	108.164	84.612	101.371	-1,35	-30,67	-21,77	19,81
MART	330.291	322.230	257.441	165.741	264.987	-2,44	-20,11	-35,62	59,88
NİSAN	797.141	651.885	373.764	517.360	687.621	-18,22	-42,66	38,42	32,91
MAYIS	1.506.809	1.388.037	639.227	1.056.971	1.565.641	-7,88	-53,95	65,35	48,13
HAZİRAN	1.779.151	1.642.032	712.953	1.473.621	1.922.714	-7,71	-56,58	106,69	30,48
TEMMUZ	2.046.715	2.036.137	1.013.912	1.819.502	2.170.165	-0,52	-50,20	79,45	19,27
AĞUSTOS	2.020.338	1.952.730	1.007.801	1.760.500	2.085.540	-3,35	-48,39	74,69	18,46
EYLÜL	1.621.491	1.585.690	934.545	1.527.523	1.894.391	-2,21	-41,06	63,45	24,02
EKİM	1.071.514	1.027.987	791.718	982.441	1.376.280	-4,06	-22,98	24,09	40,09
KASIM	283.117	272.926	140.637	141.444	277.083	-3,60	-48,47	0,57	95,90
ARALIK	151.000	118.591	106.603	121.937		-21,46	-10,11	14,38	
TOPLAM	11.882.688	11.271.996	6.181.913	9.738.962		-5,16	-45,15	55,57	
11 AY TOP.	11.731.688	11.151.259	6.075.310	9.617.025	12.436.231	-4,95	-45,52	58,30	29,31

*Kaynak: Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği verilerinden derlenmiştir. 2018 - Kasım Bülteni

2018 yılının Kasım ayında Antalya'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, Rusya Federasyonu, İngiltere, Polonya ve İsrail'dir.

En önemli kaynak pazarımız olan Rusya Federasyonu, Antalya'ya gelen ziyaretçi sayısında geçen yılın aynı ayına göre %140 oranında artış göstermiştir. İkinci kaynak pazarımız olan Almanya'da ise, gelen ziyaretçi sayısı geçen senenin aynı ayına göre %106 oranında artış göstermiştir.

Kasım ayında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarının Kasım aylarında Antalya'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8. Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ						YÜZDE			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
ALMANYA	149.346	130.873	58.994	42.764	88.278	-12,4	-54,9	-27,5	106,4
RUSYA	12.516	45.847	24.548	31.585	75.943	266,3	-46,5	28,7	140,4
İNĞİLTERE	12.185	8.957	3.754	7.229	15.890	-26,5	-58,1	92,6	119,8
POLONYA	1.977	2.215	1.490	3.924	8.937	12,0	-32,7	163,4	127,8
İSRAİL	2.758	3.218	6.004	5.241	6.477	16,7	86,6	-12,7	23,6
UKRAYNA	1.267	1.452	1.191	1.305	5.778	14,6	-18,0	9,6	342,8
HOLLANDA	10.462	7.816	4.292	3.721	5.306	-25,3	-45,1	-13,3	42,6
BELÇİKA	10.926	8.571	4.518	3.978	5.194	-21,6	-47,3	-12,0	30,6
ÜRDÜN	201	235	672	1.009	2.891	16,9	186,0	50,1	186,5
İSVEÇ	7.768	1.479	1.016	275	2.337	-81,0	-31,3	-72,9	749,8
NORVEÇ	2.962	3.677	2.076	935	2.284	24,1	-43,5	-55,0	144,3
AVUSTURYA	4.996	3.475	1.259	1.163	2.269	-30,4	-63,8	-7,6	95,1
BULGARİSTAN	139	272	512	824	2.230	95,7	88,2	60,9	170,6
İSVİÇRE	3.177	1.675	893	951	2.176	-47,3	-46,7	6,5	128,8
İRAN	133	112	114	899	2.162	-15,8	1,8	688,6	140,5
DANİMARKA	5.887	1.678	1.806	777	1.876	-71,5	7,6	-57,0	141,4
FİNLANDİYA	8.254	2.653	73	770	1.423	-67,9	-97,2	954,8	84,8
FRANSA	4.412	2.434	851	800	1.397	-44,8	-65,0	-6,0	74,6
ÇEKYA	914	383	389	594	1.301	-58,1	1,6	52,7	119,0

IRAK	60	316	460	976	1.291	426,7	45,6	112,2	32,3
HIRVATİSTAN	1.266	231	40	51	979	-81,8	-82,7	27,5	1819,6
SLOVENYA	683	367	42	51	953	-46,3	-88,6	21,4	1768,6
BELARUS	489	896	254	343	891	83,2	-71,7	35,0	159,8
LİTVANYA	933	680	82	214	827	-27,1	-87,9	161,0	286,4
SLOVAKYA	679	479	468	624	807	-29,5	-2,3	33,3	29,3
MACARİSTAN	501	841	155	809	742	67,9	-81,6	421,9	-8,3
AZERBAYCAN	82	383	582	1015	666	367,1	52,0	74,4	-34,4
K.K.T.C.	473	473	656	877	650	0,0	38,7	33,7	-25,9
İTALYA	645	991	202	229	460	53,6	-79,6	13,4	100,9
KAZAKİSTAN	409	207	182	204	456	-49,4	-12,1	12,1	123,5
DİĞER	6.750	7.280	2.151	4.427	8.890	7,9	-70,5	105,8	100,8
T.C.	22.042	20.991	20.911	22.880	25.322	-4,8	-0,4	9,4	10,7
TOPLAM	275.292	261.157	140.637	141.444	277.083	-5,1	-46,1	0,6	95,9

*Kaynak: Antalya Valiliği Havalimanı Mülki İdare Amirliği den derlenmiştir. 2018 –Kasım Bülteni

1.2.3. MUĞLA'YA GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

Muğla'ya 2018 yılının Kasım ayında gelen ziyaretçi sayısı, 18.318 olarak gerçekleşerek geçen senenin aynı ayına göre %83,71 oranında artış olduğu gözlemlenmiştir. Bu rakamın %73'ünü yabancı, %27'sini yerli turist oluşturmaktadır.

Tablo 9'da Muğla'ya gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

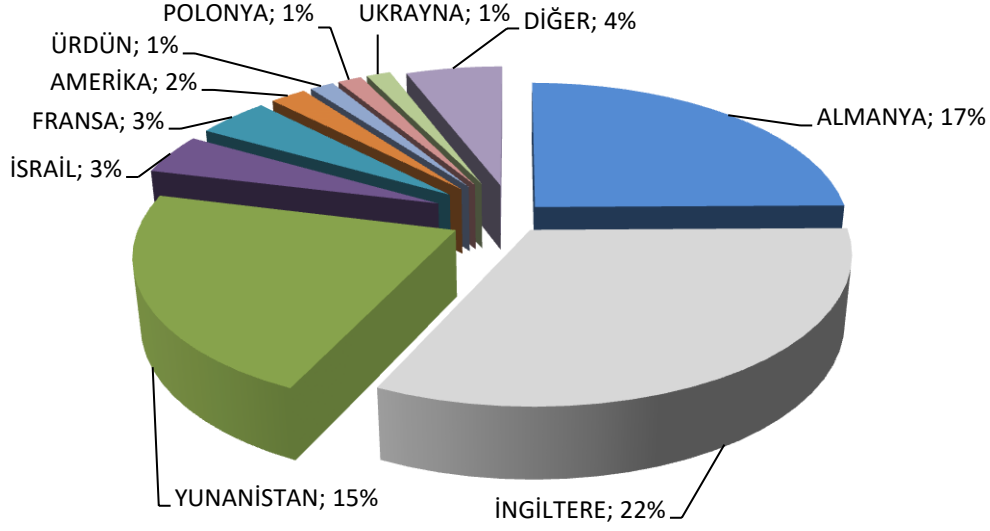
Tablo 9. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI (%)			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	2.874	3.038	5.743	5.580	5.115	5,71	89,04	-2,84	-8,33
ŞUBAT	4.087	4.345	8.345	5.361	3.690	6,31	92,06	-35,76	-31,1
MART	8.132	13.060	19.343	10.561	19.056	60,6	48,11	-45,4	80,43
NİSAN	128.324	92.227	70.939	77.180	109.337	-28,13	-23,08	8,8	41,66
MAYIS	419.463	388.179	235.893	249.731	344.158	-7,46	-39,23	5,87	37,81
HAZİRAN	525.420	515.141	273.660	342.526	474.035	-1,96	-46,88	25,16	38,39
TEMMUZ	657.689	637.057	360.706	423.812	554.196	-3,14	-43,38	17,5	30,76
AĞUSTOS	684.010	634.320	361.997	425.513	553.949	-7,26	-42,93	17,55	30,18
EYLÜL	559.722	498.835	306.371	366.030	459.863	-10,88	-38,58	19,47	25,63
EKİM	291.054	261.726	165.634	167.877	254.175	-10,08	-36,71	1,35	51,40
KASIM	17.010	23.201	9.878	9.971	18.318	36,4	-57,42	0,94	83,71
ARALIK	4.903	10.338	4268	5337		110,85	-58,71	25,04	
TOPLAM	3.302.688	3.081.467	1.818.509	2.089.479		-6,7	-40,99	14,9	
11 AY TOPLAM	3.297.785	3.071.129	1.818.509	2.084.142	2.795.892	-7,09	-40,66	13,18	34,15

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Kasım Bülteni

2018 yılının Kasım ayında Muğla'ya gelen yabancıların milliyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, ilk 5 ülke sırasıyla; İngiltere, Almanya, Yunanistan, İsrail ve Fransa'dır.

Kasım ayında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarının Kasım aylarında Muğla'ya gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 10'da belirtilmiştir.

Tablo 10. Muğla'ya Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2018	2016/2015	2017/2016	2018/2017
ALMANYA	505	1.757	172	106	3103	-90,2	-38,4	2.827,4
AMERİKA	40	143	49	26	204	-65,7	-46,9	684,6
AVUSTRALYA	13	15	10	13	66	-33,3	30,0	407,7
AVUSTURYA	5	50	7	1	33	-86,0	-85,7	3.200,0
AZERBAJCAN	3	0	2	5	10	-	150,0	100,0
BELÇİKA	8	46	16	16	22	-65,2	0,0	37,5
BEYAZRUSYA	1	5	0	5	6	-100,0	-	20,0
BULGARİSTAN	166	57	17	28	149	-70,2	64,7	432,1
ÇEKYA	0	0	9	2	104	-	-77,8	5.100,0
DANİMARKA	4	245	6	15	21	-97,6	150,0	40,0
FİNLANDİYA	5	21	2	1	9	-90,5	-50,0	800,0
FRANSA	24	404	32	24	585	-92,1	-25,0	2.337,5
G.AFRİKA C.	6	15	7	2	18	-53,3	-71,4	800,0
HOLLANDA	17	512	18	32	67	-96,5	77,8	109,4

İNGİLTERE	979	914	112	1065	3976	-87,7	850,9	273,3
İRAN	4	6	0	1	9	-100,0	-	800,0
İRLANDA	11	8	3	7	45	-62,5	133,3	542,9
İSPANYA	2	41	8	26	26	-80,5	225,0	0,0
İSRAİL	1	0	11	3	620	-	-72,7	20.566,7
İSVEÇ	10	339	8	10	38	-97,6	25,0	280,0
İSVİÇRE	19	372	10	8	38	-97,3	-20,0	375,0
İTALYA	17	853	16	16	53	-98,1	0,0	231,3
JAPONYA	5	13	5	2	9	-61,5	-60,0	350,0
KANADA	14	76	19	6	52	-75,0	-68,4	766,7
KAZAKİSTAN	3	2	0	1	3	-100,0	-	200,0
LETONYA	0	1	0	5	9	-100,0	-	80,0
LİTVANYA	1	8	1	2	28	-87,5	100,0	1.300,0
LÜBNAN	0	0	0	0	7	-	-	-
MACARİSTAN	6	9	4	2	13	-55,6	-50,0	550,0
MISIR	3	0	0	0	4	-	-	-
NORVEÇ	6	7	4	4	8	-42,9	0,0	100,0
POLONYA	6	26	5	13	150	-80,8	160,0	1.053,8
PORTEKİZ	1	12	2	1	12	-83,3	-50,0	1.100,0
ROMANYA	3	34	9	5	39	-73,5	-44,4	680,0
RUSYA FED.	13	77	28	34	91	-63,6	21,4	167,6
SİRBİSTAN	3	6	4	4	35	-33,3	0,0	775,0
SLOVAKYA	2	2	1	3	50	-50,0	200,0	1.566,7
SLOVENYA	0	17	0	0	9	-100,0	-	-
SUUDİ ARABİSTAN	5	6	0	0	1	-100,0	-	-
UKRAYNA	31	59	20	74	144	-66,1	270,0	94,6
ÜRDÜN	0	0	1	0	152	-	-100,0	-
YENİ ZELANDA	1	6	7	4	25	16,7	-42,9	525,0
YUNANİSTAN	659	763	608	937	2772	-20,3	54,1	195,8
DİĞER	101	408	60	82	696	-85,3	36,7	748,8
YABANCI TURİST	2.703	7.335	1.292	2.591	13.551	-82,4	100,5	423,0
YERLİ TURİST	2.200	3.003	2.976	2.746	4.767	-0,9	-7,7	73,6
GENEL TOPLAM	4.903	10.338	4.268	5.337	18.318	-58,7	25,0	243,2

*Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Kasım Bülteni

1.2.4. İZMİR'E GELEN ZİYARETÇİ İSTATİSTİKLERİ

İzmir'e 2018 yılının Kasım ayında gelen ziyaretçi sayısı 59.913 olarak gerçekleşmiştir. Geçen senenin Kasım ayına göre %11,60 oranında artış göstermiştir.

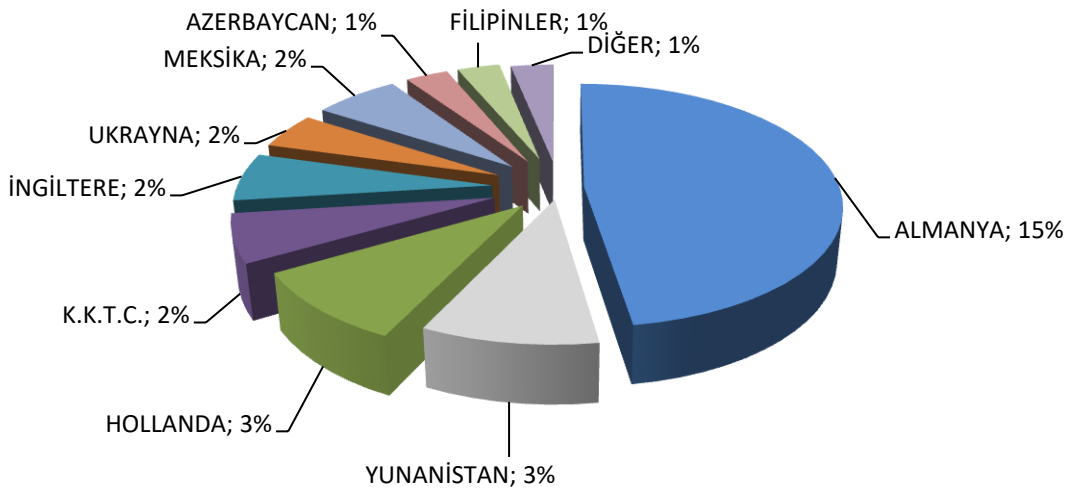
Tablo 11'de İzmir'e gelen ziyaretçilerin aylara ve yıllara göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 11. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

AYLAR	YILLAR					DEĞİŞİM ORANI			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	53.301	46.905	48.558	49.719	24.330	-12,00	3,52	2,39	-51,06
ŞUBAT	64.271	58.143	51.902	49.105	27.923	-9,53	-10,73	-5,39	-43,13
MART	71.643	70.217	72.713	67.610	66.779	-1,99	3,55	-7,02	-1,2
NİSAN	138.058	117.851	81.030	91.119	99.613	-14,64	-31,24	12,45	9,32
MAYIS	187.764	182.012	121.896	112.634	123.218	-3,06	-33,03	-7,60	9,39
HAZİRAN	214.307	197.817	124.923	156.058	209.172	-7,69	-36,85	24,92	34,03
TEMMUZ	303.790	303.118	223.902	248.714	334.819	-0,22	-26,13	11,08	34,62
AĞUSTOS	287.170	291.979	185.526	241.832	260.900	1,67	-36,46	30,35	7,88
EYLÜL	223.774	219.188	146.014	178.891	196.522	-2,05	-33,38	22,52	9,85
EKİM	178.793	171.599	107.145	111.929	128.797	-4,02	-37,56	4,46	15,07
KASIM	71.008	77.666	48.310	53.685	59.913	9,38	-37,80	-64,39	11,60
ARALIK	53.688	56.057	55.552	21.990		4,41	-0,90	-60,42	
TOPLAM	1.847.567	1.792.552	1.267.471	1.384.286		-2,98	-29,29	6,26	
11 AYLIK TOP.	1.793.879	1.736.495	1.311.919	1.415.981	1.531.986	-3,19	-24,45	7,93	8,19

*Kaynak: İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Kasım Bülteni

Kasım ayında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2018 yılının Kasım ayında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya %15, Yunanistan %3, Hollanda %3, K.K.T.C. %2 ve İngiltere %2'dir. 2018 yılının Kasım ayında İzmir'e gelen ziyaretçi sayısının yaklaşık %40'ını yabancı ziyaretçiler oluşturmuştur.

2014, 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarının Kasım aylarında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 12'de belirtilmiştir.

Tablo 12. İzmir'e Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (Kasım)

MİLLİYETİ	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
A.B.D.	411	694	177	200	253	68,9	-74,5	13,0	26,5
ALMANYA	11.677	16.954	7.953	7.596	9.027	45,2	-53,1	-4,5	18,8
ARJANTİN	95	261	4	26	76	174,7	-98,5	550,0	192,3
ARNAVUTLUK	43	29	24	8	22	-32,6	-17,2	-66,7	175,0
AVUSTRALYA	326	243	17	20	19	-25,5	-93,0	17,6	-5,0
AVUSTURYA	951	885	378	432	514	-6,9	-57,3	14,3	19,0
AZERBAJCAN	16	19	27	35	842	18,8	42,1	29,6	2.305,7
BELARUS (B. RUSYA)	19	19	14	5	23	0,0	-26,3	-64,3	360,0
BELÇİKA	585	493	495	253	311	-15,7	0,4	-48,9	22,9
BOSNA HERSEK	14	31	23	10	15	121,4	-25,8	-56,5	50,0
BREZİLYA	342	344	10	39	265	0,6	-97,1	290,0	579,5
BULGARİSTAN	227	308	154	194	227	35,7	-50,0	26,0	17,0
CEZAYİR	1	7	2	2	46	600,0	-71,4	0,0	2.200,0
ÇEKYA	157	163	7	13	12	3,8	-95,7	85,7	-7,7
ÇİN HALK CUM.	324	366	18	49	164	13,0	-95,1	172,2	234,7
DANİMARKA	1.293	938	48	26	42	-27,5	-94,9	-45,8	61,5
ENDONEZYA	37	28	15	34	30	-24,3	-46,4	126,7	-11,8
ERMENİSTAN	1	2	1	0	0	100,0	-50,0	-100,0	-
ESTONYA	11	6	16	4	5	-45,5	166,7	-75,0	25,0
FAS	32	88	11	11	19	175,0	-87,5	0,0	72,7
FİLİPİNLER	102	119	93	121	694	16,7	-21,8	30,1	473,6
FİNLANDİYA	33	28	541	13	6	-15,2	1.832,1	-97,6	-53,8
FRANSA	4036	1771	574	326	443	-56,1	-67,6	-43,2	35,9
G. KIBRIS RUM YÖN.	11	14	13	17	22	27,3	-7,1	30,8	29,4
G. KORE	547	221	40	83	42	-59,6	-81,9	107,5	-49,4
GÜNEY AFRİKA CUM.	26	85	5	3	2	226,9	-94,1	-40,0	-33,3
GÜRCİSTAN	25	25	13	18	76	0,0	-48,0	38,5	322,2
HIRVATİSTAN	170	191	35	15	92	12,4	-81,7	-57,1	513,3
HİNDİSTAN	67	214	28	73	215	219,4	-86,9	160,7	194,5
HOLLANDA	1.359	2.054	1.391	1.449	1.629	51,1	-32,3	4,2	12,4
IRAK	6	3	8	19	34	-50,0	166,7	137,5	78,9
İNGİLTERE	4.182	1.493	1.102	846	985	-64,3	-26,2	-23,2	16,4
İRAN	17	34	34	30	630	100,0	0,0	-11,8	2.000,0

İRLANDA	191	96	26	38	57	-49,7	-72,9	46,2	50,0
İSPANYA	428	600	45	69	189	40,2	-92,5	53,3	173,9
İSRAIL	8	11	9	7	3	37,5	-18,2	-22,2	-57,1
İSVEÇ	2990	1573	24	19	21	-47,4	-98,5	-20,8	10,5
İSVİÇRE	440	943	220	342	319	114,3	-76,7	55,5	-6,7
İTALYA	8106	6130	169	157	125	-24,4	-97,2	-7,1	-20,4
İZLANDA	3	7	7	2	3	133,3	0,0	-71,4	50,0
JAPONYA	174	340	36	70	18	95,4	-89,4	94,4	-74,3
K.K.T.C.	852	972	1.103	1.326	1.051	14,1	13,5	20,2	-20,7
KANADA	134	153	42	40	52	14,2	-72,5	-4,8	30,0
KAZAKİSTAN	10	9	6	18	51	-10,0	-33,3	200,0	183,3
KIRGIZİSTAN	2	4	9	12	14	100,0	125,0	33,3	16,7
KOLOMBİYA	14	25	0	677	623	78,6	-100,0	-	-8,0
KOSOVA	10	10	4	10	17	0,0	-60,0	150,0	70,0
KUVEYT	0	6	4	6	4	-	-33,3	50,0	-33,3
LETONYA	24	21	14	8	19	-12,5	-33,3	-42,9	137,5
LİTVANYA	14	30	4	12	16	114,3	-86,7	200,0	33,3
LÜBNAN	8	1252	15	19	19	15.550,0	-98,8	26,7	0,0
LÜKSEMBURG	4	6	1	2	1	50,0	-83,3	100,0	-50,0
MACARİSTAN	128	205	5	22	11	60,2	-97,6	340,0	-50,0
MAKEDONYA	19	10	8	14	16	-47,4	-20,0	75,0	14,3
MALEZYA	32	5	3	9	5	-84,4	-40,0	200,0	-44,4
MALTA	5	6	3	0	1	20,0	-50,0	-100,0	-
MEKSİKA	154	249	16	486	904	61,7	-93,6	2.937,5	86,0
MISIR	23	9	26	9	23	-60,9	188,9	-65,4	155,6
MİLLİYETSİZ	30	95	4	17	36	216,7	-95,8	325,0	111,8
MOLDOVA CUM.	18	12	4	6	10	-33,3	-66,7	50,0	66,7
NORVEÇ	48	71	12	9	10	47,9	-83,1	-25,0	11,1
ÖZBEKİSTAN	5	7	3	4	17	40,0	-57,1	33,3	325,0
PAKİSTAN	2	6	3	4	8	200,0	-50,0	33,3	100,0
POLONYA	177	374	111	102	140	111,3	-70,3	-8,1	37,3
PORTEKİZ	104	581	13	24	30	458,7	-97,8	84,6	25,0
ROMANYA	99	214	39	59	77	116,2	-81,8	51,3	30,5
RUSYA FED.	291	403	97	78	295	38,5	-75,9	-19,6	278,2
SLOVAKYA	46	89	15	7	20	93,5	-83,1	-53,3	185,7
SLOVENYA	44	188	11	15	10	327,3	-94,1	36,4	-33,3
SURİYE	48	4.180	6	12	28	8.608,3	-99,9	100,0	133,3
ŞİLİ	26	53	1	7	8	103,8	-98,1	600,0	14,3
TACİKİSTAN	2	2	1	1	3	0,0	-50,0	0,0	200,0
TAYLAND	13	18	13	5	2	38,5	-27,8	-61,5	-60,0
TUNUS	21	17	3	3	8	-19,0	-82,4	0,0	166,7
TÜRKMENİSTAN	8	6	15	19	21	-25,0	150,0	26,7	10,5

UKRAYNA	118	229	137	124	940	94,1	-40,2	-9,5	658,1
ÜRDÜN	4	12	4	5	160	200,0	-66,7	25,0	3.100,0
VENEZÜELLA	19	8	3	5	2	-57,9	-62,5	66,7	-60,0
YENİ ZELANDA	28	39	4	6	6	39,3	-89,7	50,0	0,0
YUNANİSTAN	1.418	1.903	1.063	1.261	1.745	34,2	-44,1	18,6	38,4
DİĞER	203	278	54	78	255	36,9	-80,6	44,4	226,9
YABANCI TOPLAM	43.707	49.638	16.691	17.203	24.175	13,6	-66,4	3,1	40,5
TÜRKİYE	27301	28028	31619	36482	35738	2,7	12,8	15,4	-2,0
GENEL TOPLAM	71.008	77.666	48.310	53.685	59.913	9,4	-37,8	11,1	11,6

*Kaynak: İzmir Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2018 – Kasım Bülteni

2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ, ORTALAMA HARCAMA ve TURİZM GİDERİ

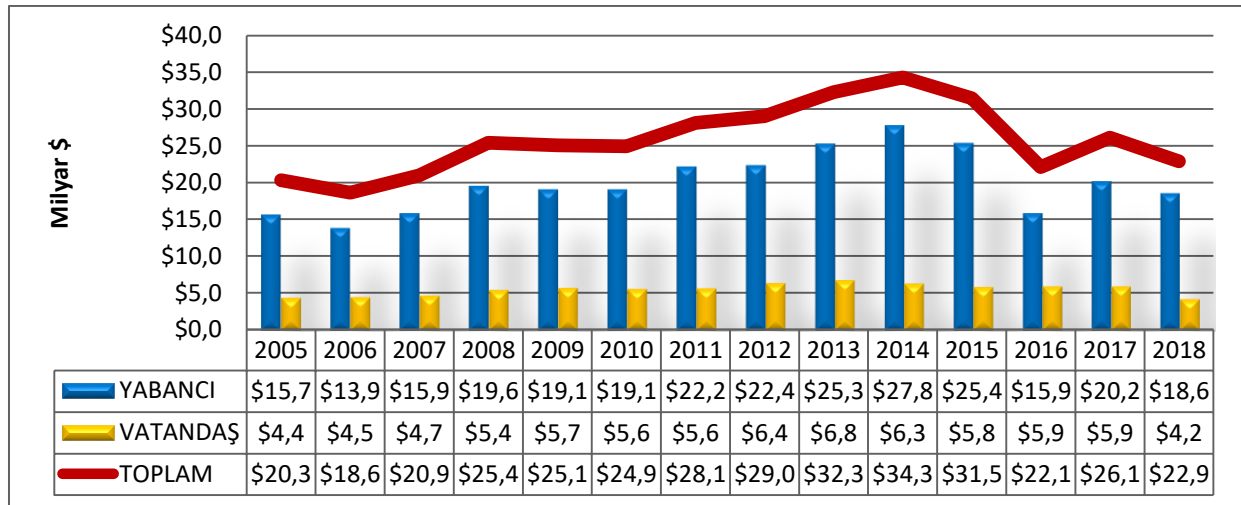
2.1. TÜRKİYE’NİN TURİZM GELİRİ ve ORTALAMA HARCAMA

Ülkemizin turizm geliri, 2016 yılından 2017 yılına %18,5 artarak 26,2 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan elde edilen gelir ise; 5,9 Milyar ABD Doları gerçekleşerek bir önceki yıla oranla yaklaşık aynı rakamlara ulaşmıştır. Gelen yabancı sayısının %21,24 oranında artışı, sadece yabancılardan elde edilen gelir %20,2 oranında artmasını sağlamıştır.

Türkiye’nin turizm gelirinin yıllara göre dağılımı incelendiğinde, 2014 yılından sonra turizm gelirimizde düşüş yaşanmış ancak 2018 yılında bu trend tekrar yükselişe geçmiştir.

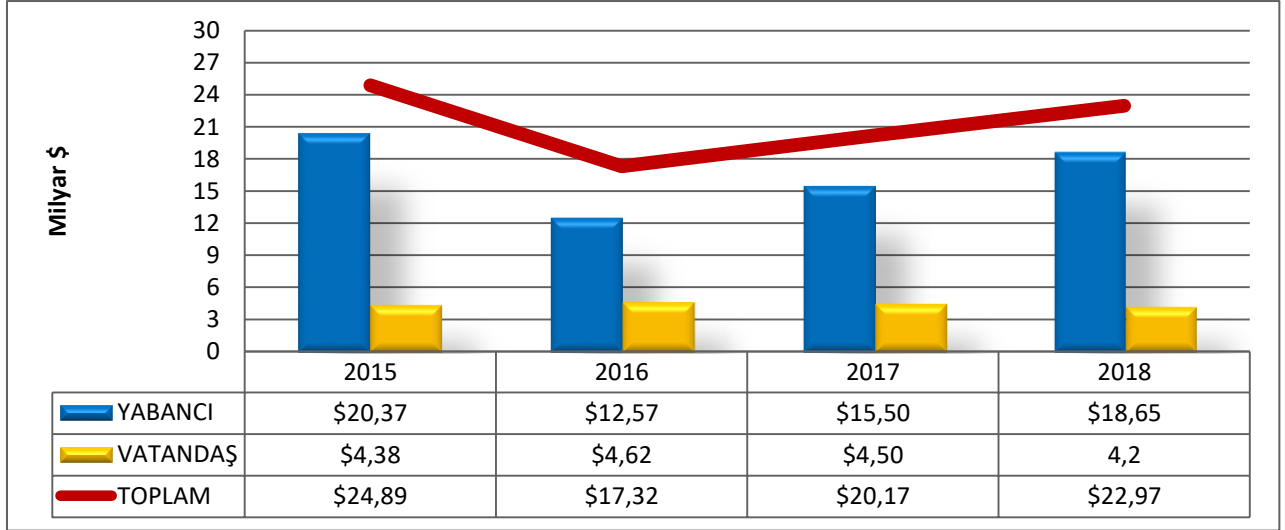
2018 yılının turizm geliri ilk dokuz aylık dönemde 22,9 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %13,9 oranında artarak devam etmektedir.

Şekil 1. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 2’de 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ait gelir grafiği rakamları verilmiştir. 2018 yılının turizm geliri Ocak-Eylül döneminde 22,9 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşerek geçen yılın aynı dönemine göre %13,8 oranında artış göstermiştir.

Şekil 2. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Turizm Gelirlerinin Yıllara Göre Dağılımı (İlk Dokuz Aylık Dönem)

Tablo 13'de 2015, 2016, 2017 ve 2018 yıllarına ait turizm geliri verilmiştir.

Tablo 13. 2015 - 2018 Yılları Turizm Geliri (Milyon \$)

AYLAR	2015				2016				2017				2018				2017/2016				2018/2017			
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM	(*)	(**)	(***)	TOPLAM
OCAK	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	1118,3	385,9	7	1511,2	-18,7	-19,7	-25,6	-19	40,2	13,7	4,5	32,1
ŞUBAT	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	979,5	314,4	7,5	1301,4	-15,1	-19,7	-24,4	-16,5	39,2	11,4	15,4	31,2
MART	1 464,7	340,3	11	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8	1 233,8	1250,6	353,7	8,3	1612,6	-15,6	-16	-24,5	-15,8	38,4	9,7	3,8	30,7
3 AYLIK TOP.	3814,8	1024	29,7	4868,8	2.880	1.158	28,2	4066	2404,6	943,9	21,2	3369,7	3348,4	1054	22,8	4425,2	-16,5	-18,5	-24,8	-17,1	39,3	11,7	7,5	31,3
NİSAN	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	1409,5	388,9	11,7	1810,1	6,6	-11,5	-15,9	1,4	36,6	18	10,4	31,9
MAYIS	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	2063,1	347,6	11,2	2421,9	8,2	-11,6	-18,8	3,6	34,6	-3,8	3,7	27,1
HAZİRAN	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	2463,5	336,8	12,2	2812,5	27,1	-10,8	-14,1	19,3	36	7,5	5,2	31,7
6 AYLIK TOP.	10.447,60	2.049,90	74,6	12.602,50	6.689,40	2.209,40	67,6	9.047,20	6.780,40	1.948,10	54,2	8.782,70	9.284,50	2.127,30	57,9	11.469,7	1,4	-14,9	-19,8	-2,9	36,9	9,2	6,8	30,6
TEMMUZ	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6	2 695,0	758,1	15,8	3 468,9	2 906,1	615,7	13,0	3 534,8	57,6	14,3	-6,5	45,1	7,8	-18,8	-17,7	1,9
AĞUSTOS	3 849,7	868,5	24	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4	3 288,0	962,4	19,6	4 270,0	3 508,8	753,8	18,7	4 281,4	46	16,1	13,3	37,8	6,7	-21,7	-4,6	0,3
EYLÜL	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0	2 744,5	884,3	24	3 652,8	2 956,7	716,0	13,6	3 686,4	42,6	4,4	54,8	31	7,7	-19	-43,3	0,9
9 AYLIK TOP.	20.371,5	4.383,6	141	24896,7	12.577,4	4.629,9	117,3	17.324,6	15.507,9	4.552,9	113,6	20.174,4	18.656,10	4.212,80	103,2	22.972,4	23,3	-1,7	-3,2	16,4	20,30	-7,50	-9,20	13,90
EKİM	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493	15,7	2 309,7	2 512,0	481,6	19	3012,6					39,5	-2,3	21	30,4				
KASIM	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892	429	10	1 331,0	1207,8	448,7	10,5	1667					35,4	4,6	5	25,2				
ARALIK	922,8	455	11,5	1 389,3	721	413	8,1	1 142,1	995,2	425,6	8,8	1429,6					38	3,1	8,6	25,2				
12 AYLIK TOPLAM	25.438,8	5.843,00	183	31.464,70	15.991,40	5.964,90	151,1	22.107,40	20.222,90	5.908,80	151,9	26.283,60					26,5	-0,9	0,53	18,9				

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, Merkez Bankası, Kültür ve Turizm Bakanlığı

*İlk Dokuz Aylık Dönem

**Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

(*) : Yabancı ziyaretçilerden elde edilen gelir.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilen gelir.

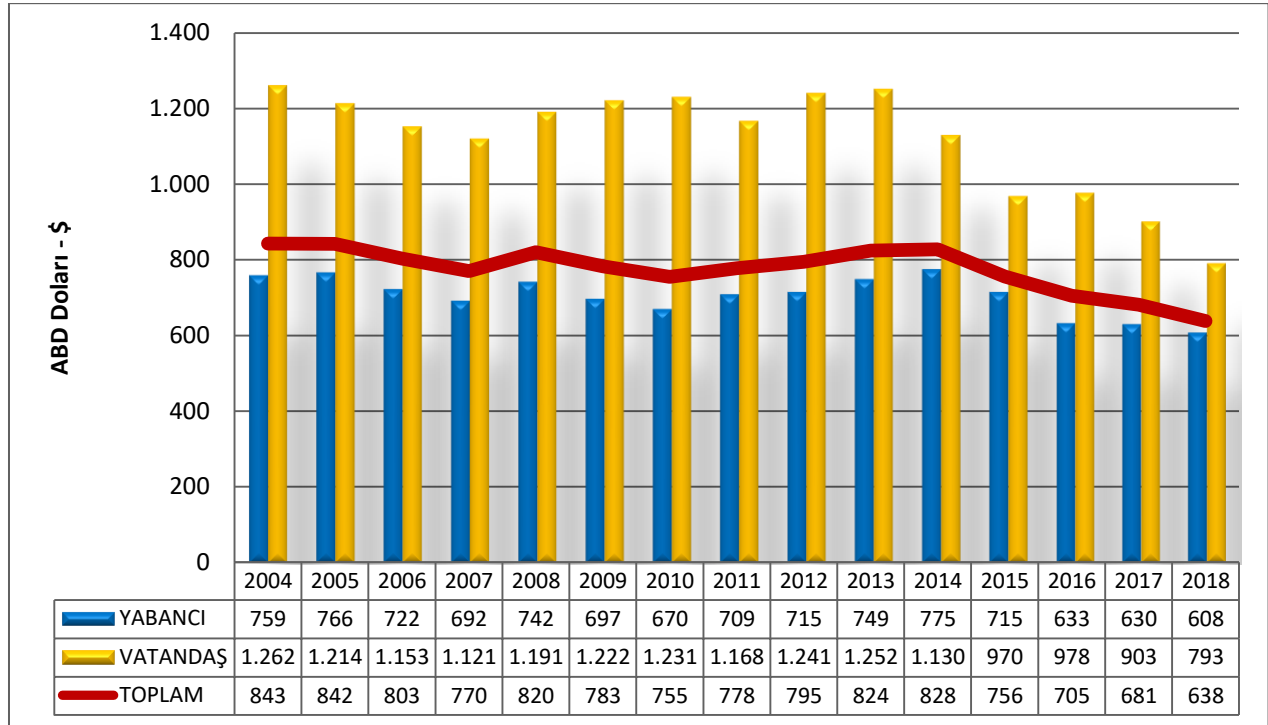
(***) : GSM Dolaşım Harcamaları ile Marina Hizmet Harcamaları Toplam Gelirde Yer Almakta Olup, Yabancı - Vatandaş Ayrımı Verilememektedir.

TURİZM GELİRİ VE ORTALAMA HARCAMA TABLOSU

2018 yılının ilk dokuz ayına ait yabancı ziyaretçilerin ortalama harcaması 608 ABD Doları ve yurtdışında ikamet eden vatandaşların ortalama harcaması 793 ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; 2018 yılı Ocak – Eylül genel ortalama harcaması 638 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 3'te yabancı ziyaretçilerin ve yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerin ortalama harcamasının yıllara göre dağılımı gösterilmiştir.

Şekil 3. Yabancı Ziyaretçi ve Yurt Dışında İkamet Eden Vatandaş Ziyaretçi Ortalama Harcamasının Yıllara Göre Dağılımı

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü.

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. (2018 yılı Ocak – Eylül)

2.1.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN TEKSTİL VE OTOMOTİV SEKTÖRÜ İLE KARŞILAŞTIRILMASI

2018 yılının ilk 9 ayında gerçekleşen ülkemizin ihracat rakamı 123 milyar 043 milyon 112 bin ABD Doları, ithalat rakamı ise 174 milyar 155 milyon 374 bin ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 51 milyar 112 milyon 262 bin ABD Doları gerçekleşmiştir. İlk 9 aylık döneme ait turizm gelirimiz 22 milyar 972 milyon ABD Doları olmuştur. Diğer bir deyişle, turizm gelirimiz, dış ticaret açığımızın %44,9'unu karşılamıştır.

Tablo 12'de dış ticaret verisi ve turizm gelirinini yanı sıra otomotiv ile tekstil sektörünün ithalat ve ihracat rakamlarına yer verilmiştir.

Tablo 14. Türkiye, Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması

2018 - 3. Çeyrek Dış Ticareti Verileri (000 \$)						
	YILLAR	2015	2016	2017	2018	Değişim
	KALEMLER					(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	156.351.652	146.264.832	168.950.851	174.155.374	3%
	Türkiye Toplam İhracatı	107.166.025	104.165.965	115.046.252	123.043.112	7%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-49.185.627	-42.098.867	-53.904.599	-51.112.262	-5%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	24.896.770	17.324.660	20.174.440	22.972.440	
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	50,62%	41,15%	37,43%	44,95%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	1.923.879	1.547.680	1.800.820	1.131.465	-37%
	Otomotiv İhracatı	1.725.277	1.653.759	1.919.549	2.305.234	20%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	-198.602	106.079	118.729	1.173.769	889%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	0,90%	1,07%	1,07%	2,04%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	1,23%	1,06%	1,07%	0,65%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	1,61%	1,59%	1,67%	1,87%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	933.383	981.580	1.062.168	853.562	-20%
	Tekstil İhracatı	2.208.021	2.137.146	2.127.544	2.419.113	14%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	1.274.638	1.155.566	1.065.376	1.565.551	47%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,37%	2,18%	2,00%	2,83%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	0,60%	0,67%	0,63%	0,49%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	2,06%	2,05%	1,85%	1,97%	

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır.

Kaynaklar: () TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri (*) T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-87 (*) TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri, Fasıllar GTİB-50-63

2.2. TÜRKİYE’NİN TURİZM GİDERİ

Türkiye’nin turizm gideri, 2014 yılında 5,4 Milyar ABD Doları, 2015 yılında %4,2 artarak 5,6 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında 5,04 Milyar ABD Doları olan turizm gideri 2017 yılında %1,7 artarak 5,13 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının ilk 9 aylık giderine baktığımızda 2017 yılının ilk 9 ayına göre %3,56 oranında artarak 3,93 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15’te turizm giderimizin aylara ve yıllara göre dağılımı aktarılmıştır.

Tablo 15. Türkiye Turizm Giderinin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı (Milyon \$)

	2014	2015	2016	2017	2018	2015/2014	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK	394,4	410,8	481	275,2	363,2	4,2	17,1	-42,8	31,98
ŞUBAT	493,4	430,7	531,4	277,4	342,8	-12,7	23,4	-47,8	23,58
MART	478	441	525,2	303,2	373	-7,7	19,1	-42,3	23,02
3 AYLIK TOPLAM	1.365,80	1.282,50	1.537,60	855,8	1.079,00	-6,1	19,89	-44,34	26,08
NİSAN	403,4	478,9	475,1	428,9	561,6	18,7	-0,8	-9,7	30,94
MAYIS	481,3	554,9	555,1	499,3	519,8	15,3	0	-10,1	4,11
HAZİRAN	518,1	509	479,5	458,2	568,8	-1,8	-5,8	-4,4	24,14
6 AYLIK TOPLAM	2.768,60	2.825,30	3.047,30	2.242,20	2.729,20	2,05	7,86	-26,42	21,72
TEMMUZ	426,4	496,7	436,8	557,5	428,9	16,5	-12,1	27,6	-23,1
AĞUSTOS	416	445,1	327,6	505,9	422,9	7	-26,4	54,4	-16,4
EYLÜL	335,7	402,8	367,4	497,4	357,5	20	-8,8	35,4	-28,1
9 AYLIK TOPLAM	3.946,70	4.169,90	4.179,10	3.803,00	3.938,50	5,66	0,22	-9,00	3,56
EKİM	587,9	551,7	313,3	462,6		-6,2	-43,2	47,7	
KASIM	456,7	481	272	417,3		5,3	-43,5	53,4	
ARALIK	479,1	495,7	285,4	454,4		3,5	-42,4	59,2	
12 AYLIK TOPLAM	5 470,4	5 698,3	5 049,8	5 137,3		4,2	-11,4	1,7	

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 2018 Eylül Bülteni

*Çeyrek dönemlerde açıklanmaktadır. – İlk Dokuz Aylık Dönem